

ترجمہ
جواہر الکلام

نکاح

جلد ۵

ترجمہ، شرح و توضیح

دکتر اکبر نایب زاده

سرشناسه	: نایب‌زاده، اکبر، ۱۳۲۴ -
عنوان قراردادی	: جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، فارسی - عربی، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: ترجمه جواهر الکلام: نکاح / تالیف محمدحسن نجفی؛ ترجمه، شرح و توضیح اکبر نایب‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ج. ۱: 978-600-114-963-4؛ ج. ۲: 978-600-114-993-1؛ ج. ۳: 978-622-224-002-8؛ ج. ۴: 978-622-224-011-0؛ ج. ۵: 978-622-224-063-9؛ ج. ۶: 978-622-224-064-6
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۷).
یادداشت	: ج. ۵-۶ (چاپ اول: ۱۳۹۸) (فیبا).
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ - ۷۶۶ ق. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال والحرام -- نقد و تفسیر
موضوع	: فقه جعفری -- قرن ۷ ق. Islamic law, Ja'fari -- 13th century*
موضوع	: زناشویی (فقه) Marriage (Islamic law)
شناسه افزوده	: صاحب‌واهر، محمدحسن بن باقر، ۱۲۶۶-۱۲۰۰ ق. جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، شرح
رده‌بندی کنگره	: ۹۸ : ۴۰۴۲۳۷۳ ش ۳/م BP۱۸۲
رده‌بندی دیوینی	: ۲ / ۳۲۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۲ / ۱۸۷

انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان لبافی‌نژاد، نرسیده به خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۴، واحد ۲

تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۴۹۰۵۸۴

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۲، تلفن ۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۲: خ انقلاب، بین خ فخر رازی و خ دانشگاه، مجتمع پارسا، پلاک ۱۲۱۸

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۷۴ و ۶۶۹۷۴۶۷۵

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

ترجمه جواهر الکلام: نکاح جلد ۵

ترجمه، شرح و توضیح: دکتر اکبر نایب‌زاده

چاپ اول: ۱۳۹۸ تیراژ: ۲۰۰ جلد قیمت: ۱,۰۰۰,۰۰۰

ISBN: 978-622-224-063-9

شابک: ۹-۶۳-۰۶۳-۲۲۴-۶۲۲-۹۷۸

فهرست

سبب چهارم

برای حرام شدن ازدواج
کامل کردن عدد زنهاست

قسمت اول

- ۱- مرد آزاد بیش از چهار زن نمی تواند بگیرد ۱۵
- ۲- استدلال بآیه تریه ۱۶
- ۳- در معنی آیه ۱۸
- ۴- نقل از تفسیر کشاف ۱۹
- ۵- این آیه به مطلوب ما دلالت دارد ۲۱
- ۶- برای مرد آزاد بیش از دو کنیز نباید است ۲۳
- ۷- حد نصاب برده ۲۵
- ۸- روایات در این مورد ۲۶
- ۹- آزاد و برده نامحدود متعه می توانند ازدواج کنند ۳۰
- ۱۰- برخی از فقها آن را محدود کرده اند ۳۲
- ۱۱- نامحدود می توانند کنیز داشته باشند ۳۳

دو مساله

- ۱۲- مساله اول: اگر یکی از چهار زن را طلاق داد ۳۴
- ۱۳- در عده باین ازدواج با خواهر زن ۳۵
- ۱۴- روایات ۳۶
- ۱۵- اگر نزدیکی نکرده طلاق داد ۳۹
- ۱۶- مساله دوم: اگر یکی را طلاق و دو تا را گرفت ۴۰
- ۱۷- عقیده علامه در مختلف ۴۴

- ۱۸- اگر زن آزادی را سه بار متوالی طلاق داد ۴۸
- ۱۹- استدلال با آیه الطلاق مرتان ۴۹
- ۲۰- معنی فامساک بمعروف او تسریح باحسن ۵۲
- ۲۱- استدلال با روایات ۵۴
- ۲۲- زن باید با محلل ازدواج کند ۵۷
- ۲۳- نصاب زن آزاد سه طلاق است ۵۸
- ۲۴- نصاب زن کنیز دو طلاق است ۵۸
- ۲۵- فرنی نیست طلاق عدی یا غیرعدی باشد ۵۹
- ۲۶- ۹ طلاق که تا از آن عدی است ۵۹
- ۲۷- معنی طلاق عدی ۵۹
- ۲۸- یک طلاق عدی و یک سنتی باشد ۶۱
- ۲۹- کنیز با ۶ طلاق حرام ابدی می شود ۶۲
- ۳۰- طلاقها باید متوالی باشد ۶۶
- ۳۱- طلاقها باید عدی باشد ۶۹
- ۳۲- اگر در میان طلاقها با مرد دیگری ازدواج کند ۷۱
- ۳۳- عقیده ابن بکیر ۷۲

سبب پنجم برای حرمت نکاح لعان است

- ۳۴- موارد لعان ۷۶
- ۳۵- اگر زن کرولال باشد ۷۷
- ۳۶- یا فقط لال باشد ۷۸
- ۳۷- اگر زن کر کامل نباشد ۸۰
- ۳۸- اگر کسی کر کامل باشد لال نیز هست ۸۱
- ۳۹- عقیده صدوق ۸۳
- ۴۰- اگر زن شوهرش را نسبت به زنا دهد ۸۴

سبب ششم برای حرمت ازدواج

اختلاف دین است

مقصد اول

- ۴۱- ازدواج مرد مسلمان با غیر کتابیه ممنوع است ۸۵
- ۴۲- در ازدواج با زنان یهودی و مسیحی ۸۶
- ۴۳- استدلال بر عدم جواز ۸۷
- ۴۴- استدلال با آیات قرآنی ۹۲
- ۴۵- مطلقاً جایز است ۹۴
- ۴۶- استدلال بران جواز ۹۵
- ۴۷- والمحصنات من الذین اورد الکتاب نسخ نشده است ۹۸
- ۴۸- اهل کتاب داخل در ترکیب نیستند ۱۰۳
- ۴۹- ازدواج با زنان اهل کتاب مکروه است ۱۰۶
- ۵۰- در ازدواج اهل کتاب روی زن مسلمان ۱۰۹
- ۵۱- طلحه زن یهودی داشت ۱۱۰
- ۵۲- نکاح موقت اهل کتاب ۱۱۲
- ۵۳- روایات جواز تقیه نیست ۱۱۴
- ۵۴- زن یهودی و نصرانی را از حرامها منع کند ۱۱۶
- ۵۵- رد قول ازدواج دائم نه موقت بلی ۱۱۶
- ۵۶- پاسخ از ادله منع ۱۱۷
- ۵۷- ضعیف بودن اقوال دیگر در مساله ۱۲۲
- ۵۸- زردشتیها کتابی هستند ۱۲۳
- ۵۹- استدلال بر منع ۱۲۵
- ۶۰- درباره سامریها ۱۲۷
- ۶۱- صائین اهل کتابند ۱۲۸

- ۶۲- سامری‌ها و صائبی‌ها در فروع با یهود اختلاف دارند ۱۳۰
- ۶۳- آنان که بعد از پیامبر ما یهودی یا مسیحی شده‌اند ۱۳۱
- ۶۴- اگر یکی از زوجین مرتد شد ۱۳۴
- ۶۵- اگر زن مرتد شده ۱۳۷
- ۶۶- اگر مرد مرتد شده ۱۳۷
- ۶۷- اگر ارتداد بعد از عروسی بود ۱۳۹
- ۶۸- اگر مرد مرتد فطری بود ۱۴۱
- ۶۹- اگر رو- کتابیه مسلمان شد ۱۴۲
- ۷۰- اگر مشرکین یکی مسلمان شد ۱۴۴
- ۷۱- اگر یکی قبل از عروسی مسلمان شد ۱۴۶
- ۷۲- اگر بعد از عروسی بود ۱۴۷
- ۷۳- اگر شوهر شرایط ذمه را داشت ۱۴۸
- ۷۴- مسلمان شدن غیر کتابی‌ها ۱۵۱
- ۷۵- اگر یهودی یا مسیحی دین سر- را عوض کند ۱۵۲
- ۷۶- حکم اختلافی است ۱۵۴
- ۷۷- اگر ذمی با بیش از ۴ زن مسلمان شد ۱۵۷
- ۷۸- اگر آزاد بود ۱۵۷
- ۷۹- اگر برده بود ۱۵۸
- ۸۰- اگر دو خواهر را با هم داشت ۱۵۹
- ۸۱- مسلمان زن ذمی خود را نمی‌تواند به غسل اجبار کند ۱۶۳
- ۸۲- اگر مانع از استمتاع بود ۱۶۴
- ۸۳- می‌تواند از رفتن به معبد منع کند ۱۶۵

مقصد دوم

در کیفیت اختیار

- ۸۴- اختیار در روایات عنوانی ندارد ۱۶۷
- ۸۵- در روایات اهل سنت آمده است ۱۶۸

- ۱۶۹- اختیار یا قولی است ۱۶۹
- ۱۷۰- اگر به مازاد بگویند از شما جدا شدم ۱۷۰
- ۱۷۱- اگر زنی خواست طلاق بدهد آن زن اوست ۱۷۱
- ۱۷۲- اگر هر چهار زن را طلاق دهد ۱۷۲
- ۹۰- ظاهر و ایلاء بر اختیار دلالتی ندارد ۱۷۵
- ۹۱- شیخ گفته دلالت دارند ۱۷۷
- ۹۲- اگر یک از زنان قذف و دیگری را انتخاب کند ۱۷۸
- ۹۳- اختیارات دلالتی بر اختیار نداشته باشد ۱۷۹
- ۹۴- اگر طلاق اختیار است کنایه طلاق هم اختیار است ۱۸۰
- ۹۵- اختیار فعلی ۱۸۲
- ۹۶- اگر با چهار نفرشان نزدیکی ۱۸۲
- ۹۷- اگر لمس کرد یا بوسید ۱۸۳
- ۹۸- اگر خواهر یکی را گرفت ۱۸۵
- ۹۹- اختیار فوری است ۱۸۷
- ۱۰۰- برای صغیر ولی انتخاب می‌کند ۱۸۸

مقصد سوم

مسائلی از اختلاف دین

- ۱۰۱- مساله اول: اگر کافری مادر و دختر را یکجا بگیرد ۱۸۹
- ۱۰۲- اگر فقط با مادر نزدیکی کند ۱۹۰
- ۱۰۳- اگر با هیچکدام نزدیکی نکرده است ۱۹۲
- ۱۰۴- شیخ گفته در انتخاب یکی مخیر است ۱۹۲
- ۱۰۵- چون انتخاب پس از اسلام ابتدای عقد است ۱۹۴
- ۱۰۶- اگر مادر و دختر را به عنوان کنیز داشته باشد ۱۹۶
- ۱۰۷- اگر دو خواهر را داشته مسلمان شد ۱۹۷

- ۱۰۸- اگر زن و عمه و خاله آن زن را داشته باشد ۱۹۸
- ۱۰۹- اگر راضی بودند نکاح صحیح است ۱۹۸
- ۱۱۰- اگر زن آزاد و زن کنیز را داشته باشد ۱۹۹

مسأله دوم

- ۱۱۱- مشرکی با یک زن آزاد و سه زن کنیز مسلمان شود ۲۰۱
- ۱۱۲- اگر زنان بیش از ۴ نفر بودند ۲۰۲

مسأله سوم

- ۱۱۳- اگر رده‌ای با ۴ زن مسلمان شد ۲۰۴
- ۱۱۴- اگر آزاد شاه سپید مسلمان شد ۲۰۵
- ۱۱۵- ایندو صورت چه فیزی دارند؟ ۲۰۶
- ۱۱۶- نقل کلام مسالک و شفا نام ۲۰۹
- ۱۱۷- اگر پس از یکبار طلاق آزاد شد ۲۱۱
- ۱۱۸- اگر برده دو نفر زن آزاد داد ۲۱۲
- ۱۱۹- اگر ذمی زنش را یک بار طلاق داد و به دار حرب گریخت ۲۱۳

مسأله چهارم

- ۱۲۰- اختلاف دین فسخ است ۲۱۵
- ۱۲۱- اگر مرد مسلمان شد زن مسلمان نشد نصف مهر است ۲۱۶
- ۱۲۲- اگر پس از عروسی بود تمام مهر ۲۱۸
- ۱۲۳- اگر با هم مسلمان شدند ۲۱۸
- ۱۲۴- اگر مهر باطل بود ۲۱۹
- ۱۲۵- اگر مهر قرار نداده بودند ۲۲۰
- ۱۲۶- اگر مهر خمر بوده و تحویل داده ۲۲۱
- ۱۲۷- اگر تحویل نداده ۲۲۱
- ۱۲۸- مهر المثل یا قیمت آن را می‌دهد ۲۲۲
- ۱۲۹- فرقی میان مهر کلی و معین نیست ۲۲۴

مسأله پنجم

- ۱۳۰- شوهر زن مرتد شود ۲۲۶
- ۱۳۱- اگر نزدیکی کرد یک مهرالمثل علاوه بر مهر باید بدهد ۲۲۷
- ۱۳۲- زن نیز مرتد باشد چنین است ۲۲۹

مسأله ششم

- ۱۳۳- کافری مسلمان شد و چهار زن بت پرست دارد ۲۳۰
- ۱۳۴- اگر نزدیکی کرده تا آخر عده صبر می کند ۲۳۱
- ۱۳۵- می تواند زنان دیگری بگیرد ۲۳۲
- ۱۳۶- اگر زن مسلمان شد ولی شوهرش با خواهر او ازدواج کرده است ۲۳۳
- ۱۳۷- اگر با هم مسلمان شوند ۲۳۴
- ۱۳۸- اگر زن پنجم بگیرد چهار زنش مسلمان شوند ۲۳۵

مسأله هفتم

- ۱۳۹- بت پرست پس از اسلام مرتد شد ۲۳۶
- ۱۴۰- اگر در عده برگشت زن مال اوست ۲۳۷
- ۱۴۱- اگر پس از عده برگشت ۲۳۷
- ۱۴۲- اگر زن مسلمان شده سپس مرتد شد ۲۳۸
- ۱۴۳- اگر مرتد با زن دیگر ازدواج کرد ۲۳۹

مسأله هشتم

- ۱۴۴- اگر قبل از انتخاب یکی از زنان بمیرد ۲۴۰
- ۱۴۵- اختیار عقد جدید نیست ۲۴۱
- ۱۴۶- اگر مرد و زنانش با هم بمیرند ۲۴۲
- ۱۴۷- برای مشخص کردن وارث قرعه می کشند ۲۴۳
- ۱۴۸- یا باید آنان در بین خود صلح کنند ۲۴۴
- ۱۴۹- تشریک میان آنان رد شده است ۲۴۵

- ۱۵۰- در توقیف هم اشکال شده است ۲۴۶
- ۱۵۱- اگر مرد مرد زنان عده نگهدارند ۲۴۷
- ۱۵۲- باردار تا وضع حمل وعده وفات ۲۴۸
- ۱۵۳- غیرحامله عده و وفات عده طلاق ۲۴۹

مسأله نهم

- ۱۵۴- مرد نفقه همه آنان را باید بپردازد ۲۵۱
- ۱۵۵- اگر زنان مسلمان شدند نفقه ندارند ۲۵۴
- ۱۵۶- اگر نفقه و تاخر در مسلمان شدن اختلاف کنند ۲۵۶
- ۱۵۷- اگر مرد چهار زن از او وارث می‌برند ۲۵۸
- ۱۵۸- اگر صلح نکردند تا کم رسیدگی می‌کند ۲۵۹
- ۱۵۹- اگر قبل از مسلمان شدن زنان بمیرند ۲۶۱

مسأله دهم

- ۱۶۰- نکاح برده با فرار کردن باطل نیست ۲۶۲
- ۱۶۱- روایت در این باره ضعیف است ۲۶۳

هفت مسأله از لواحق عقد نکاح

مسأله اول

- ۱۶۲- کفو بودن شرط صحت نکاح است ۲۶۶
- ۱۶۳- رعایت ایمان مستحب است ۲۶۷
- ۱۶۴- استدلال برای رعایت ایمان ۲۶۸
- ۱۶۵- نقل از غنیه و سید مرتضی ۲۷۳
- ۱۶۶- منظور از ایمان اسلام است ۲۷۳
- ۱۶۷- اسلام و ایمان در روایات ۲۷۹
- ۱۶۸- عدم رعایت ایمان مکروه است ۲۸۴
- ۱۶۹- از دو اجهائی که بادیگران صورت گرفته است ۲۸۸

- ۱۷۰- ازدواج با سایر فرقه‌های شیعه ۲۸۹
- ۱۷۱- به ناصبی دختر دادن صحیح نیست ۲۹۱
- ۱۷۲- داشتن نفقه آیا شرط است ۲۹۳
- ۱۷۳- ادعای خیار داشتن زوجه صحیح نیست ۲۹۷
- ۱۷۴- اگر مرد در طول زندگی معسر شد ۲۹۹
- ۱۷۵- ازدواج زن آزاد با برده و ازدواج زن سیده با غیرسید جایز است ۳۰۲
- ۱۷۶- نمودنهایی از ازدواج‌های صدر اول اسلام ۳۰۳
- ۱۷۷- سی‌ها موارد دیگر را برای کفو بودن شرط می‌کنند ۳۰۷
- ۱۷۸- اگر مرثی کفوه مرد خواستگاری کرد ۳۰۹
- ۱۷۹- اگر زوج مرد را از تنبیه‌ای معرفی کند ۳۱۶
- ۱۸۰- شیخ گفته زن نمی‌تواند فسخ کند ۳۱۸
- ۱۸۱- اگر صنعتی را در عقد شرط کنند ۳۲۲
- ۱۸۲- دختر دادن به فاسق ۳۲۳
- ۱۸۳- تزویج دختر شیعه بر مخالف ۳۲۶
- مسأله دوم**
- ۱۸۴- زن قبل از ازدواج مرتکب زنا شده است ۳۲۹
- مسأله سوم**
- ۱۸۵- خواستگاری از زن شوهردار و در عده ۳۳۷
- ۱۸۶- خواستگاری از زنی که ۹ بار مطلقه شده ۳۳۹
- مسأله چهارم**
- ۱۸۷- خواستگاری بعد از خواستگاری ۳۴۹
- مسأله پنجم**
- ۱۸۸- شرط در نکاح محلل ۳۵۱

مسأله ششم

۱۸۹- نکاح شغار باطل است ۳۶۱

۱۹۰- در معنی شغار ۳۶۳

فرع

۱۹۱- اگر یکی به دیگری بگوید ۳۷۳

مسأله هفتم

۱۹۲- اردوای های مکروه ۳۸۲

فهرست عموم

۱۹۳- اسامی مقدس ۳۹۴

۱۹۴- آیات کریمه ۳۹۶

۱۹۵- روایات وارده ۴۰۰

۱۹۶- اعلام ۴۰۸

۱۹۷- شرح مختصری بر اعلام ۴۱۷

۱۹۸- منابع ۴۸۵

۱۹۹- شرح مختصر بر منابع ۴۸۹

۲۰۰- مواد قانون ۵۱۷

پایان ۵۲۲